

המלך. גדול אחד מבני הסעודה נוטל ידיו בזמן שיפנסו לסעודה להסב. הגדול מסב בראש, השני תחתיו, והשלישי תחת השני. ואלה נקראו שלשה מטות, כנגד שלשה אבות, וכנגד כהנים לויים וישראלים. מפאן ואילף אין להם סדר, אלא כל הקודם זוכה.

שנית, בעל הבית בוצע, כדי שיבצע בעין יפה, ומשלים ברכתא, ולבתר בוצע. הברכה, ואחר כך בוצע. ופרשה רבותינו של המשנה, שאין המסבים רשאים לטעם עד שיטעם המברך, ואין הבוצע רשאי לטעם עד שיכלה אמן מפי המסבים. ואם רצונו לחלק כבוד, הרשות בידו. ועוד פרשה שהאורח מברך, בשביל שיברך את בעל הבית.

ודרך סוד, בעל הבית בוצע - זה העמוד האמצעי, שהוא קו האמצעי. ובשבת צריך לבצע משתי פרות, שהן ה' ה'. בעל הבית - זה ו' של האמצע. (ובצורה זו, ומשום זה) וכדי שלא יראה כרעבתנות, יכול לבצע בה לכל אחד ואחד בפניעה. מה זה בפניעה? וי'. והן הנקודות של השם הקדוש, נקראים פרורים שבכזית. ואלו כנגד טפות הזרע. ומי שמולזל בהן וזרקן במקום שלא צריך, העניות רודפת אחריה, והולך נע ונד. זהו שפתוב (איוב טו) נודד הוא ללחם איה. ואין לחם אלא תורה, והוא צוח: איה מי שמרחם עליו? ולא מוצא.

ופרורים בכזית, הם בצדיק, והוא פותש פתישות מאותם הזיתים. והאורח מברך, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה. ברכות לראש צדיק חי העולמים, ולכן האורח מברך.

בין כך הרי בא אליו המנוחה

דייעלון לסעודתא להסב, גדול מסב בראש, תנינא תחותיה, ותליתאה תחות תנינא. ואלין אתקריאו ג' מטות, לקבל תלת אבהן, ולקבל (דף ע"ב ע"א) כהנים לויים וישראלים. מפאן ואילף, לית לון סדר, אלא כל הקודם זכה.

תנינא, בעל הבית בוצע, כדי שיבצע בעין יפה. ומשלים ברכתא, ולבתר בוצע. ואוקמוה רבנן דמתניתין, דאין המסובין רשאים לטעום, עד שיטעום המברך. ולית הבוצע רשאי לטעום, עד שיכלה אמן מפי המסובין. ואם רעותיה לחלק כבוד, הרשות בידה. ועוד אוקמוה, דאורח מברך, בגין דיברך לבעל הבית.

וארח רזא, בעל הבית בוצע, דא עמודא דאמצעיתא, דאיהו קו האמצעי. ובשבת צריך לבצוע משני פרות, דאינון ה' ה'. בעל הבית, דא ו' דאמצעיתא. (וכמונא דא ובגין דא) ובגין דלא לאתחזאה כרעבתנותא, יכיל למבצע בה לכל חד וחד בפניעה. מאי כפיצה. וי'. אינון נקודין דשמא קדישא, אתקרי פרורי בכזית. ואלין לקבל טפין הזרע, ומאן דמזלזל בהון, וזריק לון באתר דלא אצטרף, עניותא קא רדיף אבתריה, ואזיל נע ונד. הדא הוא דכתיב, (איוב טו) נודד הוא ללחם איה. ולית לחם אלא תורה, והוא צוח איה מאן דמרחם עליה, ולא ישפח.

ופרורים בכזית, אינון בצדיק, דאיהו כתיש פתישו מאינון זיתים. ואורח מברך, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה. (משלי י) ברכות לראש צדיק חי עלמין, ובגין דא אורח מברך.

אדחבו, הא בוצינא קדישא אתא לגביה.

הַקְדוּשָׁה וְאָמַר, רוּעָה הַנְּאֻמָּן,
יוֹם אֶחָד הִלְכְתִּי אֲנִי וְהַחֲבָרִים
לְאֶכְסֵנִיָּה אַחַת, וְהָיָה שֵׁם תִּינוּק
אֶחָד, קָם וְהִתְקִין לָנוּ מְנוּרָה
וְשִׁלְחוֹן, הוּא מַעְצָמוּ כְּאִלוֹ הָיָה
מַעֲשֵׂיִם שְׁנָה, וְלֹא הָיָה אֵלָא
מִבֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִים, וְהִתְקִין שִׁלְחוֹן
מִכָּל מִינֵי מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה. אָמַר,
הָרִי פְרִשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ שְׁבַעַל
הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוֹרַח מְכָרָךְ, אֲכָל
(אִיּוֹב לב) צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם
יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זְחִלְתִּי וְאִירָא
מַחּוֹת דְּעֵי אַתְכֶם, עַד שְׁאַטֵּל
רְשׁוֹת מִכֶּם. אֲמַרְתִּי לוֹ, אָמַר בְּנֵי
מִלְאָךְ ה'.

אָמַר לָנוּ, אַתֶּם רְצִיתֶם לְחֵם
תִּפְנוּקִים בְּלֵי קָרֵב, אוֹ לְחֵם עִם
קָרֵב. שִׁכַּךְ פְּרִשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ שֶׁל
הַמְשֻׁנָּה, שְׁעַת אֲכִילָה שְׁעַת
מִלְחָמָה. וְאִם רְצִיתֶם שִׁיְהִיָּה
עֲלֵי קָרֵב, אֵין אֶחָד אוֹכֵל. אֵלָא
מִי שִׁיִּנְצַח בְּקָרֵב, הוּא אוֹכֵל
וּבוֹצֵעַ לְכֻלָּם. אָמְרוּ לוֹ הַחֲבָרִים,
בְּנֵי, אַתָּה קָטָן, וְעַדִּין לֹא יִדְעָתִי
אֵיךְ גִּלְחָמִים גְּבָרִים גְּדוּלִים
בְּחָרֵב, בְּנוֹעֲנוּעַ הַחָרֵב, בְּרַמַּח,
בְּקִשְׁתָּ, בְּחֻצֵי הַקִּשְׁתָּ, בְּמִקְלַע
וּבְאֲבָנֵי מִקְלַע.

אָמַר לָהֶם, (מַלְכִּים א-ב) אֵל יִתְהַלֵּל
חֹגֵר כְּמִפְתַּח. שְׁהָרִי וְדָאֵי
בְּקִרְיַת שְׁמַע פְּרִשׁוּהָ, כָּל
הַקְּוֹרָא קִרְיַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ,
כְּאִלוֹ אוֹחַז חָרֵב פִּיפִיּוֹת, שְׁכַתוֹב
(תְּהִלִּים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם
וְחָרֵב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. וְנוֹעֲנוּעַ
הַחָרֵב צָרִיךְ לְנוֹעֲנָה לְשֵׁשׁ
צְדָדִים, כְּמוֹ שְׁבָאוּהָ, כְּדִי
שְׁתַּמְלִיכוּהוּ עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל
הָאָרֶץ וְעַל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם.
וְזוֹ ו', גּוֹף הַחָרֵב. י' רֹאשׁ הַחָרֵב.
ה"ה, שְׁתֵּי פִיפִיּוֹת. נְרַתִּיק הַחָרֵב,
אֲדָנִי.

רַמַּח, רַמ"ח בְּקִרְיַת שְׁמַע, עִם

וְאָמַר, רַעֲיָא מְהִימָנָא, יוֹמָא חַד אֲזִילָנָא אֲנָא
וְחַבְרֵיָיא לְאֶכְסֵנִיָּא חַדָּא, וְהָיָה תַּמָּן יְנוּקָא
חַדָּא. קָם וְתִקִּין לָן מְנִרְתָּא וּפְתוּרָא אִיהוּ
מְגַרְמִיָּה, כְּאִלוֹ הָיָה מַעֲשֵׂרִין שְׁנִין, וְלֹא הָיָה
אֵלָא מִבֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִין. וְתִקִּין פְּתוּרָא מִכָּל מִינֵי
מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה. אָמַר, הָא אוֹקְמוּהָ רַבָּנָן דְּבַעַל
הַבַּיִת בּוֹצֵעַ וְאוֹרַח מְכָרָךְ, אֲכָל (אִיּוֹב לב) צָעִיר
אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זְחִלְתִּי וְאִירָא
מַחּוֹת דְּעֵי אַתְכֶם. עַד דְּאָטוּל רְשׁוֹת מִכֶּם.
אָמַר לֵיהּ, אִימָא בְּרִי מִלְאָכָא דִּינִי'.

אָמַר לָן, אַתּוֹן בְּעִיתוֹן לְחֵם תִּפְנוּקֵי בְּלָא
קָרְבָא, אוֹ לְחֵם בְּקָרְבָא. דְּהִכִּי אוֹקְמוּהָ
רַבָּנָן דְּמִתְנִיתִין, שְׁעַת אֲכִילָה שְׁעַת מִלְחָמָה.
וְאִי בְּעִיתוֹ לְמַהוּי קָרְבָא עֲלֵיהּ, לִית חַד אֲכִיל,
אֵלָא מָאן דְּנִצַּח קָרְבָא, אִיהוּ אֲכִיל וּבוֹצֵעַ
לְכֻלָּהוּ. אָמְרוּ לֵיהּ חַבְרֵיָיא, בְּרִי אַנְתָּ זְעִיר,
וְעַדִּין לֹא יִדְעַת אֵיךְ מְגִיחֵי גְבָרִין רַבָּרְבִין
בְּחָרְבָא, בְּנוֹעֲנוּעַ דְּחָרְבָא. בְּרוֹמְחָא, בְּקִשְׁתָּא,
בְּגִירִין דְּקִשְׁתָּא, בְּקִירְטָא, בְּאַבְנֵין דְּקִירְטָא.

אָמַר לָהוּ, (מַלְכִּים א ב) אֵל יִתְהַלֵּל חֹגֵר כְּמִפְתַּח.
דְּהָא וְדָאֵי בְּקִרְיַת שְׁמַע אוֹקְמוּהָ, כָּל
הַקְּוֹרָא קִרְיַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, כְּאִלוֹ אוֹחַז
חָרֵב פִּיפִיּוֹת, דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל
בְּגִרוֹנָם וְחָרֵב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. וְנוֹעֲנוּעַ דְּחָרְבָא,
צָרִיךְ לְנוֹעֲנָא לֵיהּ לְשִׁית סְטָרִין, כְּמָה
דְּאוֹקְמוּהָ, כְּדִי שְׁתַּמְלִיכוּהוּ עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל
הָאָרֶץ, וְעַל ד' רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְדָא ו', גּוֹף
הַחָרֵב. י', רֹאשׁ הַחָרֵב. ה"ה, תְּרֵי פִיּוֹת.
נְרַתִּיק דְּחָרְבָא, אֲדָנִי.

רוֹמְחָא, רַמ"ח בְּקִרְיַת שְׁמַע, עִם שִׁית תִּיבִין
דִּיחֹדָא, הָא רוֹמ"ח. מְגִין עִם
חָרְבָא, מִיכָאֵל גְּבָרִיָּאל נּוֹרִיָּאל שְׁמִשִּׁין דְּגו'
שֵׁשׁ תְּבוֹת הַיְחוּד, הָרִי רוֹמ"ח. מְגִין עִם חָרֵב, מִיכָאֵל גְּבָרִיָּאל נּוֹרִיָּאל, הַשְּׁמִשִּׁים שֶׁל שְׁלֶשֶׁת